

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-123>

**SUSPENSION OF A HEALTHCARE WORKER FROM DUTY
AS A MEASURE OF INDIVIDUAL PREVENTION OF CRIMINAL
OFFENSES COMMITTED IN THE FIELD OF MEDICAL
PRACTICE**

**ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД ПОСАДИ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА
ЯК ЗАХІД ІНДИВІДУАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОГО
ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ,
ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Diakur M. D.

*PhD in Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Criminal Law
Yurii Fedkovych Chernivtsi National
University
Chernivtsi, Ukraine*

Дякур М. Д.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Аналіз положень кримінального процесуального законодавства свідчить про те, що заходи забезпечення кримінального провадження можуть вважатись специфічним заходом індивідуально-профілактичного запобігання. Вказане аргументується тим, що, не дивлячись на те, що за правовою природою та першочерговим значенням такі заходи мають на меті утримання особи від спроби перешкоджати досудовому розслідуванню, низка з них також забезпечують припинення кримінально протиправної діяльності, або попередження продовження вчинення кримінального правопорушення. У системі запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності дієвим заходом забезпечення кримінального провадження доцільно вважати відсторонення від посади.

Відповідно до ст. 154 КПК України, відсторонення від посади може бути здійснено щодо особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину. Відсторонення від посади здійснюється на підставі рішення слідчого судді під час досудового розслідування чи суду під час судового провадження на строк не більше двох місяців. Строк відсторонення від посади може бути продовжено відповідно до вимог статті 158 цього Кодексу [1].

Відповідно до положень національного кримінального процесуального законодавства, заходи забезпечення кримінального

провадження застосовуються до осіб, які вчинили нетяжкі, тяжкі або особливо тяжкі злочини. Аналіз КК України дозволяє констатувати, що до злочинів, які вчиняються у сфері медичної діяльності доцільно віднести: діяння, передбачене ст. 131 КК України – неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунodefіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ч. 1 – нетяжкий злочин, ч. 2 – тяжкий); діяння, передбачене ч. 2 ст. 139 КК України – ненадання допомоги хворому медичним працівником (нетяжкий злочин); діяння, передбачене ст. 140 КК України – неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (нетяжкий злочин); діяння, передбачене ст. 141 КК України – порушення прав пацієнта (нетяжкий злочин).

Як видається, вчинення кожного із перелічених суспільно небезпечних діянь потребує відсторонення від посади до ухвалення обвинувального або виправдувального вироку у кримінальному провадженні.

Розробники Науково-практичного коментаря до кримінального процесуального законодавства України вважають, що приймаючи рішення про відсторонення підозрюваного (обвинуваченого) від посади, слідчий суддя, суд мають врахувати також такі обставини як: 1) правову підставу для відсторонення від посади; 2) достатність доказів, які вказують на вчинення особою кримінального правопорушення; 3) наслідки відсторонення від посади для інших осіб. Під правовою підставою відсторонення від посади слід розуміти сукупність таких фактичних обставин як: 1) обґрунтована підозра у вчиненні підозрюваним, обвинуваченим злочину; 2) наявність достатніх підстав вважати, що перебуваючи на певній посаді, особа може вчинити одну або декілька дій, передбачених ч. 1 даної статті; 3) обставини, які свідчать про те, що потреби досудового розслідування виправдовують такий ступінь втручання у права і свободи особи, про який ідеться у клопотанні слідчого, прокурора; 4) можливість виконання завдання, для виконання якого слідчий, прокурор звертається із клопотанням [2, с. 308].

Відповідно, наведене дає підставу вважати, що такий захід забезпечення кримінального провадження як відсторонення від посади може бути застосований не виключно до службової особи, а і до спеціального суб'єкта – особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, пов'язане з її професійною діяльністю. Вказане стосується і медичних працівників.

У випадку вчинення кримінальних правопорушень у сфері медичної діяльності, органи досудового розслідування не завжди можуть спрогнозувати ймовірність спроби перешкодити розслідуванню

шляхом використання професійних повноважень. Вказане сприятиме підвищенню латентності таких протиправних діянь. Одним із ефективних способів вирішення такої проблемної ситуації є удосконалення ст. 154 КПК України, в якій доцільно визначити коло осіб, до яких може бути застосоване відсторонення від посади.

Отже, видається за доцільне ч. 1 ст. 154 КПК України викласти таким чином: *1. Відсторонення від посади може бути здійснено щодо особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину. Відсторонення від посади може застосовуватися, коли виконання особою службових або професійних повноважень об'єктивно створює можливість використання займаного становища для перешкоджання досудовому розслідуванню або продовження протиправної діяльності.*

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
2. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / За редакцією С. В. Ківалова та С. І. Кравченко. Одеса : Фенікс, 2020. 924 с.